

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

“ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՍԱՆՉԱՅ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿ,,Ի

Երջանկայիշատակ Տէր Եղիշէ Ս. Պատրիարք Դուրեանի Քահանայութեան Յիշմամեայ Յօրեւեանին առթիւ, 1929ին, կարգ մը Պատուական ազգայնոց նուիրատուութեամբ գոյացած էր շուրջ 3000 Պ. Ոսկիի գումար մը:

Հոգելոյս Սրբազանին այդ առեւնէն յայտնած փափաքին համեմատ, իր վախճանումէն յետոյ, Տնօրէն Ժողովոյ կողմէ կարգուած Յանձնաժողովի մը հսկողութեան ներքեւ, այդ գումարը, 1931ին, վերածուեցաւ հասութարեր կալուածի մը, որ, ի յարգանս յիշատակի Հանգուցելոյն՝ ձրիաբար տրամադրուած վանքապատկան գետնի մը վրայ տարիէ մը ի վեր, կառուցուած է արդէն Ս. Քաղաքիս «Աթորո» յորջորջուած պողոտային եզերքը, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆ անուամբ, և որ այժմ հասոյթ կ'արտադրէ տարեկան աւելի քան 400 Պաղեստինեան Լիրա:

Ինչպէս Լուսահոգւոյն բացօրոյ իղձն էր, Տնօրէն Ժողովը որոշեց որ այդ կալուածին տարեկան ամբողջ հասոյթը մասնական սահմանումներով յատկացուի Ս. Աթորոյս հովանւոյն տակ իրազործելի գրական-հրատարակչական ձեռնարկներու, այսինքն, տպագրութիւն «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴՍՐԱՆ» տիպոգրֆի ներքեւ կազմուելիք հայագիտական ուսումնասիրութեանց շարքի մը, հրատարակութիւն նախնեաց զխաւորաբար անտիպ գործերու, գնում Ս. Աթորոյս ձեռագրաց և տպագրաց զայդ Մատենագորաններուն համար հարկաւոր գատուած գրչապիւր և տպեալ մատենաներու և պարբերական հանդէսներու եւայլն:

Նկատի առնուելով, դարձեալ, որ բարեյիշատակ Յովսէփ Իզմիրեանցի Դրական Մրցանակը, Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ 1886էն մինչեւ 1914 գործադրուելէ վերջ, ծանօթ պարագայից բերմամբ դադրած է տասնեւութ տարիներէ ի վեր, թէ՛ այս դադարման հետեւանքով յառաջ եկած պակասը լրացնելու եւ թէ՛ գրագէտ եւ բանասէր Պատրիարքին յիշատակին մեծաբանք մը եւս ընծայելու մտածութեամբ, Տնօրէն Ժողովը, ընդառաջ երթալով այս մասին յայտնուած փափաքին, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆի հասոյթէն առ այժմ տարեկան 60 Ոսկւոյ սահմանումով հաստատեց նոր Դրական Մրցանակ մը, նման Յովսէփ Իզմիրեանց Մրցանակին, եւ, այս վերջնոյն համար Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն 1901 Ապրիլ 28ին հրատարակուած Հրահանգին նմանողութեամբ հետեւեալ կերպով կարգադրեց այդ Մրցանակին պայմանները:

Ա. — ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆ—ի հասոյթին մէկ մասով հաստատուած այս Մըքցանակը կը կոչուի ՍՐԲՈՅ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿ, յանուն եւ ի պատիւ Սրբոյ Թարգմանչաց Վարդապետացն Մերոյ եւ նոցա արժանաւոր հեռեղ Երանաւորն Տ. Եղիշէ Դուբեան Ս. Պատրիարքի Ս. Արուոյս:

Բ. — Այս Մըքցանակը կը տրուի և կը հրատարակուի իւրաքանչիւր երկու տարին անգամ մը, Սրբոյ Թարգմանչաց Տօնին յաջորդող Կիրակի օրը, Հոկտեմբեր ամսոյ ընթացքին, Հայոց Երուսաղէմի Պատրիարքարանին մէջ:

Գ. — Սոյն Մըքցանակի հոգաբարձութեան գործը պիտի կատարուի Ս. Աթոռայս Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ, որ այդ մասին պիտի գործէ Գրական Յանձնաժողովոյ հանգամանքով:

Դ. — Մըքցանակին նպատակը լինելով հայադիտական գրականութեան մըշակումը քաջայերել եւ օգնել նոյն ատեն անոնց որ այդ մասին մտաւորական ձեռնհասութիւն ունենալով հանդերձ կը կարօտին նիւթական անհրաժեշտութեան, այս երկու կէտերը միանգամայն նկատի պիտի առնուին ներկայացուած գործերու ընդունելութեան միջոցին:

Ե. — ՍՐԲՈՅ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿի նիւթը պէտք է ընդգրկէ ամբողջ հայադիտութիւնը, այսինքն հայ ազգի պատմութեան, հնախօսութեան և աշխարհագրութեան, գեղարուեստի, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ պատմութեան, գաւառաբանութեան և իրաւադիտութեան, Հայերէն հին և նոր լեզուի և գաւառաբարբառներու դիտութեան, և գրականութեան վերաբերեալ բանասիրական և քննարանական հետազոտութիւններ, հին հայ մատենագիրներու աշխարհաբարի վերածում՝ հանդերձ ներածական ուսումնասիրութեամբ և լուսարանող ծանօթագրութեամբ, հայ գաղութներու և հայ Երուսաղէմի մասին պատմաքննական հետազոտութիւններ, նշանաւոր ազգայնոց կենսագրութիւններ, ազգային և տեղական հին և նոր կեանքէ քաղուած բանասիրական և քերթողական յորինուածներ, և այլն:

Զ. — Մըքցանակի չեն կրնար ներկայացուիլ.

1. — Օտար լեզուներէ թարգմանուած աշխատութիւններ.
2. — Հասարակ Դասագիրքեր.
3. — Անգամ մը արդէն վարձատրուած երկեր.
4. — Հին Մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ.
5. — Ամբողջութիւն չկազմող կամ շարունակութիւն եղող գործեր.
6. — Արդէն իսկ տպագրեալ գործեր.
7. — Հայ Ազգի և Եկեղեցւոյ և Քրիստոնէական կրօնի դէմ ուղղակի կամ անուղղակի հակառակ ոգւով գրուած երկեր:

Է. — Մըքցանակի ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթը կրնայ կանխադրուիլ Գրական Յանձնաժողովոյ կողմէ, եւ Մըքցանակի թուականէն զոնէ տարիուկէս առաջ հրատարակուիլ, կրնայ եւ ազատ թողուիլ վերոյիշեալ ընդհանուր գիծերու շրջանակին մէջ, եւ նոյն պայմանաժամին ըստ այսմ օրոշակի յայտարարուիլ:

Ը. — Մըքցանակին չեն կրնար մասնակցիլ Գրական Յանձնաժողովոյ անդամները:

Թ. — Ներկայացուած գործերը պէտք է ըլլան հայերէն, նախընտրօրէն աշխարհաբար: Անոնք նամակաւ պիտի յղուին երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, մեքենագրեալները՝ երկուական, իսկ ձեռագիրները մէկ մէկ օրինակ, բայց յստակ գրուած: Յղուած երկեր, մրցանակ ընդունին կամ ոչ, եւ չեն դարձուիր:

Ժ. — Մրցանակի ներկայացուած երկասիրութիւններ պէտք է ըլլան բաւական ընդարձակ աշխատութիւններ, նիւթի, գլուխի եւ գրական Ֆառաւելութիւններով շարացած, եւ անձնական ու նոր ստեղծարարութիւններով պատրաստուած:

ԺԱ. — Այս պայմաններուն համեմատ պատրաստուած գործերը պէտք է որ Մրցանակի թուականէն զոնէ հինգ ամիս առաջ հասած ըլլան երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, որպէսզի կարենան ըստ արժանւոյն քննութեան ենթարկուիլ, հակառակ պարագային նկատի կ'առնուին հետագայ Մրցանակաբաշխութեան մը առթիւ:

ԺԲ. — Գրական Յանձնաժողովը կը կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախաքննութիւնը, եթէ Մրցանակի պայմաններուն համաձայն գտնէ, յատուկ քննութեան համար կը յանձնէ զանոնք ձեռնհաս անձերու, եւ անոնց տեղեկագիրն ընդունելով քննութիւնը լրացնելէ վերջ, մրցանակը կ'որոշէ վերջնաբար: Որոշումը կը հիմնուի թէ՛ բացարձակ եւ թէ՛ համեմատական արժանիքի վրայ:

ԺԳ. — Իւրաքանչիւր երկամեակի Մրցանակի պարգեւն է (120) հարիւր քսան Պաղեստինեան Լիրա (կամ Սթէրլին), որ կրնայ ամբողջովին տրուիլ, եթէ ըստ այնմ արժէքաւոր երկ մըն է ներկայացուածը, ապա թէ ոչ երկու կամ տուելի մրցանակներու կը բաժնուի, հաւասար կամ տարբեր աստիճաններով:

ԺԴ. — Եթէ Մրցանակաբաշխութեան պայմանաժամին մէջ որ եւ է աշխատութիւն չներկայացուի, կամ ներկայացուածներն մրցանակի արժանի կամ մրցանակի ամբողջութեան արժանի չնկատուին, պարզեւի գումարը կամ գումարին մասը կրնայ բարգուել ԳՈՒՐԵԱՆԱՃԵՆ-ի տարեկան հասցիթէն առնուած այն մասնական գումարին վրայ, որով կը տպագրուին «ԳՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴՈՐԱՆ» տիպոգրօին տակ հրատարակելի գործեր:

ԺԵ. — Յանձնաժողովը պարտաւոր չէ, իւրաքանչիւր Մրցանակաբաշխութեան առթիւ, քննիչներու անուններն ու տեղեկագիրները հրատարակելու, բայց ներկայացուած երկասիրութեանց եւ կատարուած քննութեան վրայ լիակատար տեղեկագիր մը կը ներկայացնէ Ս. Աթուոյս պաշտօնակերպին միջոցաւ:

Ս. Աթուոյս ՏԵՐԵՆ Ժողովէն վաւերացուած սոյն կանոնադրութիւնը կը յանձնենք Ուսումնական Խորհրդոյ, յանձնաւարելով անոր գործադրութիւնը:

30 Մայիս 1933

Երուսաղէմ

Պատրիարք Երուսաղէմի
ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ